

MEMÒRIA DE L'ANY 2018

SÍNDIC DE GREUGES

18 de desembre de 2018

SINDICATURA DE GREUGES

MEMÒRIA DE L'ANY 2018

I. INTRODUCCIÓ

La Llei 1/2003 d'Universitats de Catalunya estableix que el Síndic de Greuges de la Universitat té com a funció "vetllar pels drets dels membres de la comunitat universitària", i afegeix que el Síndic "actua amb independència i autonomia respecte a les altres instàncies universitàries" (art. 31).

Els estatuts de la Universitat Autònoma de Barcelona caracteritzen la Sindicatura de Greuges com l'òrgan encarregat de vetllar pel respecte dels drets i les llibertats dels membres de la comunitat universitària (art. 165.1). El Reglament de funcionament de la síndica o el síndic de greuges de la UAB, en el seu article 1, el defineix com a "figura que exerceix una activitat informativa, de caràcter tuïtiu, en aquelles ocasions que li són sotmeses, o que d'ofici decideix, sobre el funcionament de la Universitat".

La Sindicatura de la UAB es va constituir l'any 1996. Des de llavors han estat síndics els doctors Enric Casassas (1996-2000), Jordi Porta (2000-2009), Josep Font (2009-2017) i Manuel Gerpe (des de l'1 de juny de 2017).

Segons estableix l'article 167.1 h) dels Estatuts de la UAB, el Síndic ha de presentar anualment al Claustre de la Universitat, òrgan màxim de representació de la comunitat universitària, "una memòria de les seves activitats en què es recullen recomanacions i suggeriments per a la millora dels serveis universitaris". La memòria que aquí es presenta es la corresponent a l'any 2018.

L'estructura de la memòria és similar a l'adoptada en anys anteriors. Després d'aquesta presentació (I) es recullen les dades generals de les actuacions de l'any 2018 (II). A això li segueix un apartat III dedicat a la tramitació de les queixes (que constitueixen la funció bàsica de la Sindicatura, que atén als subjectes que promouen les queixes), a la duració de l'esmentada tramitació, a l'eficàcia de les resolucions i observacions del Síndic i, finalment, es fa referència a les matèries a les que afecten les queixes. A continuació, en un nou apartat (IV), se citen les recomanacions que s'han efectuat al llarg de l'any 2018. Seguidament, es fa referència a les actuacions institucionals del Síndic (V). La memòria es

clou amb un annex gràfic que recull, mitjançant les corresponents taules i quadres, les dades més rellevants de l'activitat del Síndic.

II. LES ACTUACIONS DE LA SINDICATURA. DADES GENERALS DE L'ANY 2018

A) Funcions de la Sindicatura

Les funcions de la Sindicatura es desenvolupen a través de tres tipus d'actuacions: a) resoldre les queixes que se li presenten quan l'interessat considera que un fet o una decisió adoptada per un òrgan universitari o pel personal universitari perjudiquen els seus drets o interessos; b) contestar les sol·licituds d'informació relacionades amb el funcionament de la Universitat, que estan centrades habitualment en aspectes normatius i administratius que afecten els seus drets, indicant-los els instruments administratius o jurisdiccionals existents per garantir aquests; i c) canalitzar la mediació entre les parts implicades en un conflicte, intentant resoldre'l amb un acord satisfactori per a totes elles.

El nombre total d'actuacions tramitades durant l'any 2018 ha sigut de 107. Com és habitual, la resolució de queixes ha constituït la funció bàsica de la Sindicatura, la dominant numèricament: 83 de les 107 actuacions.

La resposta a les consultes i sol·licituds d'informació constitueix el segon bloc funcional: 22 de les 107 actuacions. Allò comú a aquest tipus d'actuacions és que la intervenció de la Sindicatura s'expressa en indicar al sol·licitant l'òrgan al qual s'ha d'adreçar, la normativa aplicable o el procediment administratiu o judicial que ha d'incoar per garantir el seu dret o interès legítim.

És significatiu que, de les consultes formulades al llarg de l'any 2018, en 7 casos la qüestió que es plantejava era competència d'un òrgan extern a la UAB: Síndic de Greuges de Catalunya (2), Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris (AGAUR) (2), Autoritat Catalana de Protecció de Dades, Oficina d'Accés a la Universitat, i per últim l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU).

Tot i que la funció medidora en la seva dimensió no formalitzada ha estat present en nombroses actuacions (en totes aquelles en què el Síndic ha d'efectuar una tasca d'interlocutor entre la persona que planteja la queixa i l'administració universitària) l'activitat medidora en sentit estricte s'ha desenvolupat en 3 casos durant l'any 2018.

B) Nombre d'actuacions

Com s'ha dit abans, el nombre total d'actuacions de l'any 2018 ha sigut de 107. Ha estat un nombre equivalent al de 2017, que va ser de 110, i una mica superior al de l'any 2016, quan es van tramitar 100.

El percentatge d'actuacions es certament escàs si relacionem les 107 actuacions de l'any 2018 amb la població de la comunitat universitària (propera a les 50.000 persones). En això influeixen diferents causes, entre les quals cal destacar tres. La primera és l'enfortiment dels instruments ordinaris de garantia que estan domiciliats en els centres, i que normalment busquen solucions als conflictes a través de la deliberació, amb la mediació de les associacions i dels sindicats, entre les persones afectades i els òrgans de govern, i que subsidiàriament les persones afectades acudeixen als recursos administratius davant dels òrgans de govern dels centres i de la Universitat. La segona causa és l'existència i el progressiu enfortiment d'òrgans universitaris de garantia dels drets (Servei d'Atenció a la Discapacitat, PIUNE, International Welcome Point, Observatori per a la Igualtat, Delegat de Protecció de Dades) i la millora dels serveis d'informació sobre la Universitat (Opina UAB, Punt d'Informació, o el Portal de Transparència). La tercera és que la Sindicatura de Greuges continua essent molt poc coneguda per la majoria dels membres de la comunitat universitària; cal incrementar el coneixement de la Sindicatura, particularment entre el col·lectiu d'estudiants.

III. LA TRAMITACIÓ DE LES QUEIXES

A) Els promotors de les actuacions

La legitimació activa per sol·licitar l'actuació de la Sindicatura correspon, segons estableix l'article 8.1 del Reglament de Funcionament, a "tota persona de la comunitat universitària que tingui interès legítim per a fer-ho". Aquest criteri ha estat interpretat de forma extensiva i s'ha ampliat a tota persona interessada encara que en el moment de sol·licitar l'actuació no fos membre de la comunitat universitària. En aplicació d'aquesta interpretació extensiva s'han admès i tramitat 11 sol·licituds. D'elles, 6 van ser presentades per parets d'estudiants, 1 per una periodista de RAC1, 2 per ex-alumnes de la UAB, i 2 per professors de fora de la UAB.

Els estudiants han estat els promotors de 78 iniciatives, que suposen el 72 % del total de les iniciatives d'actuació presentades. D'aquelles, 51 corresponen als estudiants de grau, 4 als de doctorat, 15 als de màster, 1 als del Cicle formatiu de grau superior, 1 als de la Universitat a l'Abast, 3 a estudiants de centres adscrits i vinculats i per últim 3 han estat promogudes per associacions d'estudiants.

Quant a la resta de col·lectius, el professorat ha presentat 15 sol·licituds, una d'elles promoguda per un professor emèrit, i el personal d'administració i serveis ha presentat 4, de les quals una va ser presentada per un sindicat.

Si atenem al sexe dels promotors, 54 han sigut presentades per dones i 53 per homes.

En relació amb els promotors podem esmentar els centres en els que s'ha concretat un major nombre de sol·licituds, i que són els següents: Facultat de Dret (10), Facultat de Medicina (10), Facultat de Ciències de l'Educació (9), Escola d'Enginyeria (8), Escoles adscrites (8), Facultat de Ciències de la Comunicació (7), Facultat d'Economia i Empresa (7) i la Fundació UAB (4). S'ha de destacar que les referències als centres que apareixen en les sol·licituds dirigides al Síndic reflecteixen la ubicació funcional del reclamant dintre de l'estructura orgànica de la Universitat, però això no implica que els centres de referència siguin necessàriament els destinataris de la reclamació. De fet, en força casos el destinatari de la queixa no és el centre al qual s'adscriu el reclamant, sinó l'equip de govern del Rectorat, l'administració del Rectorat, les comissions de contractació de PAS o les comissions d'avaluació i contractació de personal docent.

B) La duració de la tramitació de les queixes

La diligència en la tramitació de les queixes depèn de l'actitud i bona predisposició dels membres de la comunitat universitària. La Sindicatura no té personal ni estructura organitzativa que li permeti desenvolupar autònomament les funcions d'investigació que requereix el tractament de les queixes. És la pròpia administració controlada la que ha d'aportar al Síndic les dades i documentació que aquest li sol·liciti.

Únicament en un cas el Síndic ha hagut de recordar a un membre de la comunitat universitària que l'article 167.2 dels Estatuts de la UAB estableix l'obligació de respondre de manera motivada les consideracions que el Síndic li faci.

La diligència mostrada en la resposta a les actuacions del Síndic és la clau perquè les queixes hagin pogut ser resoltes en un temps raonable. Dels 107 expedients tramitats durant l'any 2018, 71 s'han resolt sense superar els 15 dies naturals des de l'admissió de la queixa; 17 en menys de 30 dies; 11 en menys de 45 dies, i 8 han superat els 45 dies. Cap expedient ha superat en la seva tramitació el termini màxim de 6 mesos que estableix l'article 12.1 del Reglament de la Sindicatura.

C) Els efectes de les resolucions i observacions del Síndic de Greuges

És necessari recordar que el Síndic de Greuges no és un òrgan executiu. Les resolucions i observacions que efectua als òrgans o al personal universitari no tenen caràcter vinculant, segons estableix l'article 13 del Reglament del Síndic. El Síndic no pot anul·lar ni modificar els actes adoptats pels òrgans de la Universitat. En aquest sentit, reiteradament s'ha hagut d'afirmar, al llarg de l'any 2018, que el Síndic no pot modificar les qualificacions dels exàmens; l'únic que pot fer en aquests casos és orientar els promotors de la queixa sobre els tràmits que han de seguir per demanar la revisió de l'avaluació.

Malgrat el caràcter no vinculant de les nostres decisions i recomanacions, unes i altres han gaudit d'un elevat grau d'acceptació per part dels seus destinataris. També hi ha hagut casos que la resolució del Síndic no ha estat acceptada; en tots aquests casos -3 al llarg de l'any 2018- l'òrgan administratiu ha motivat i fonamentat degudament l'incompliment de la resolució.

S'han produït 13 supòsits en els que, un cop que el Síndic ha indicat al promotor, normalment de forma oral i en algun supòsit de forma escrita, que la seva queixa semblava no tenir fonament, aquest ha desistit de la queixa sense esperar que el procediment es resolgués.

D) Les actuacions més rellevants

1) Registre d'actuacions

Al despatx de l'oficina de la Sindicatura es manté un registre acurat de totes i cadascuna de les actuacions del Síndic al llarg de 2018. La secretària de la Sindicatura es la persona que ho ha elaborat, a més de donar suport administratiu a la Sindicatura de Greuges. A

cada un dels expedients es recullen les dades següents: data d'entrada i de finalització de la tramitació; nom del promotor, que és una dada confidencial; via de presentació de la iniciativa; sector de la comunitat universitària al que pertany el promotor; centre o servei afectat; àmbit material de la queixa; gestions efectuades i interlocutors; resolució i observacions i, finalment, resultat de les gestions.

A continuació es presentarà una panoràmica de les principals actuacions de l'any 2018. La selecció es fa amb un criteri quantitatiu: citar les matèries que han provocat més queixes. Les matèries s'ordenen en tres blocs: àmbit administratiu, àmbit acadèmic i àmbit que afecta a l'acció político-institucional de l'equip de govern de la UAB.

2) Queixes en l'àmbit administratiu

Les actuacions durant l'any 2018 en l'àmbit administratiu han sigut 45. Les matèries de naturalesa administrativa que han provocat el plantejament de més queixes han estat les següents:

- Problemes amb els carnets universitaris: 9.
- Problemes amb la gestió de matricules de màster (6) i de grau (3).
- Gestions relacionades amb beques: 6.
- Irregularitats en la gestió de títols: 5.
- Qüestions relacionades amb la selecció i contractació de personal d'administració i serveis: 4.
- Pagament de taxes i de matricules: 4.
- Gestió de pràctiques externes: 2.
- Beneficis de la matrícula d'honor obtinguda en el darrer curs de grau: 2.
- Problemes relacionats amb els carnets de família nombrosa: 3.
- Suplement europeu al títol: 1. La reclamació afectava un màster, on en el moment de la reclamació no era possible emetre el suplement, tot i que actualment ja es pot emetre.

3) Queixes en l'àmbit acadèmic

Les actuacions en l'àmbit acadèmic durant l'any 2018 han sigut 45. Les matèries de naturalesa docent que han provocat un major nombre de queixes han estat les següents:

- Avaluació dels exàmens i treballs de final de grau i de màster: 12.
- Procediments de selecció del personal docent, aplicació de clàusules contractuals i reconeixement de trams de docència o de valoració de l'activitat docent: 11.
- Problemes relacionats amb l'activitat docent que afecten professors: 4.
- Qualificació de cum laude a les tesis doctorals: 2.
- Problemes amb la forma dels exàmens i amb la guia docent: 4.
- Idioma dels exàmens: 2.

3) Queixes en l'àmbit de l'acció polític-institucional de l'equip de govern de la UAB

En aquest àmbit s'han plantejat durant l'any 2018 3 queixes. Totes elles tenien com objecte controlar l'acció de govern de l'equip de govern de la Universitat. La rellevància d'aquestes queixes per al conjunt de la comunitat universitària justifica que, a diferència del que passa en els dos àmbits anteriors, es presti en la memòria una atenció més específica.

La primera queixa, promoguda per un estudiant membre del Consell de Govern de la UAB i que compta amb l'assentiment de diversos col·lectius, denuncia fets produïts durant el mandat del rector Ferran Sancho que són reflex, diu la queixa, de l'existència de "l·listes negres" a la UAB i del presumpte ús del sistema de videovigilància instal·lat a la UAB amb finalitats de persecució política. El Síndic de Greuges de la UAB adopta dues decisions en relació amb aquesta queixa: a) declarar que no pot entrar en el coneixement i control d'aquells fets que afecten al mandat del rector Ferran Sancho, ja que el temps transcorregut entre la producció d'aquests fets i la promoció de la queixa és superior als nou mesos que estableix com a límit per a l'admissió d'una queixa l'article 9.2 del reglament de funcionament de la Sindicatura; b) suspendre les actuacions en relació amb l'ús del sistema de videovigilància a la UAB, traslladar la queixa al Delegat de Protecció de Dades de la UAB i remetre-la a través del Delegat a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. L'Autoritat va resoldre arxivar les actuacions.

La segona queixa, promoguda per l'Associació d'Estudiants Joves SCC-UAB, sol·licita l'anul·lació de la resolució de la rectora de la Universitat que suprimeix la inscripció de l'associació en el directori d'associacions de la UAB. El Síndic de Greuges, en tenir coneixement que aquests mateixos fets estaven essent coneguts per la jurisdicció contenciós-administrativa, va declarar la suspensió de les seves actuacions en relació amb aquesta queixa, en compliment del que estableix l'article 9.3 del reglament de funcionament de la Sindicatura, segons el qual les matèries que estan *sub iudice* no poden ser objecte de

tractament per part del Síndic, de forma que aquest suspendrà qualsevol actuació iniciada quan es plantegi demanda o recurs davant dels tribunals.

La tercera queixa dins d'aquest àmbit és promoguda per un professor que sol·licita que s'investiguin pel Síndic una sèrie d'actuacions dels òrgans de govern de la UAB que trenquen amb l'exigible neutralitat de l'administració universitària i expressen una presa de posició partidista contra el col·lectiu de Joves SCC-UAB. El Síndic adopta com a primera mesura, en aplicació de l'article 9.3 del seu reglament, declarar que no pot entrar en el coneixement d'aquelles qüestions -com l'exclusió de l'associació del directori d'associacions de la UAB- que estan essent conegudes per la jurisdicció contenciós-administrativa. D'altra banda, i en relació amb el deure de respectar el principi de neutralitat ideològica i els límits per a l'acció de govern que deriven del mateix, el Síndic sosté que l'equip de govern respecta, en termes generals, el principi de neutralitat. El Síndic matisa en la seva resolució que, en dir "en termes generals", vol fer la salvetat que l'exclusió del directori d'associacions de la UAB de Joves SCC-UAB, qüestió que es troba *sub iudice*, podria resultar contrària al principi de neutralitat.

IV. RECOMANACIONS DEL SÍNDIC DE GREUGES

El Síndic ha efectuat recomanacions i observacions, en uns casos de forma escrita i en altres de forma oral, sobre les matèries i amb les finalitats següents:

-Amb motiu del procés selectiu de professorat del programa *Study Abroad* de la Fundació UAB, el Síndic efectua dues recomanacions: a) establir amb major claredat a la convocatòria que el coneixement del català equivalent al nivell C1 MECR és "requisit" per a l'admissió de la sol·licitud, i no simplement un mèrit; b) comunicar immediatament la "no admissió" al sol·licitant afectat, indicant-li en cada cas el requisit o requisits que la provoquen i, si fos esmenable, donar-li un termini per a la subsanació.

-En un supòsit de denegació sense motivar de l'accés a una prova de recuperació, el Síndic efectua la recomanació següent: la resolució denegatòria de la sol·licitud hauria d'indicar de forma expressa, encara que sigui breument, la causa o els motius que impedeixen que un estudiant pugui presentar-se a la prova de recuperació; no és pot considerar fonamentació suficient la simple cita de la normativa en què és fonamenta la resolució adoptada.

-Amb motiu d'una memòria de pràcticum, el Síndic indica al professor que el plagi s'ha d'acreditar de forma fefaent, recomanant-li que eviti en l'exercici de la seva funció docent formular al·lusions i judicis de valor sobre l'autoria del treball que puguin ser interpretades per l'estudiant com acusacions infundades d'actuació fraudulenta.

-Amb motiu d'una queixa provocada per no indicar en el moment de l'examen tipus test els efectes de les respostes errònies, la Sindicatura recomana que en tots els exàmens, siguin parcials o finals, s'inclouï una nota indicant els criteris de correcció del qüestionari.

-Amb motiu d'una queixa plantejada per estudiants del grau d'Història contra la decisió de la facultat de suprimir el grup de tarda de primer curs, el Síndic fa dues recomanacions dirigides a pal·liar l'efecte de la supressió: a) situar les classes d'algunes assignatures dels grups de primer curs a la franja horària que va de les 14 a les 17 hores; b) augmentar l'atenció presencial dels professors a aquests estudiants; se'ls podria reservar setmanalment o quinzenalment una hora de l'horari d'atenció als estudiants: aquesta hora es convertiria en hora de tutoria presencial específica per a aquests estudiants i s'hauria de situar en l'horari de tarda.

-Amb motiu d'una queixa promoguda per un professor que s'oposa a participar en un procediment de revisió plantejat per un dels seus estudiants i que ha estat acceptat per l'equip de deganat de la facultat, el Síndic recomana al professor que respecti la normativa que regula la revisió extraordinària i que concep el procediment de revisió com un dret-garantia que té l'estudiant a la revisió, i que no és un judici sobre el professor que ha avaluat les activitats i exàmens de l'estudiant sinó una oportunitat que té el professor per modificar errors, en el cas que s'haguessin produït, o per confirmar la qualificació.

-Amb motiu d'una queixa promoguda per un professor com a conseqüència d'una valoració desfavorable d'un tram d'activitat docent, el Síndic fa les recomanacions següents: a) aconsellar al professor que, als efectes de promoure l'aplicació del apartat 7.27 de la guia d'avaluació, es dirigeixi al Vicerector de Professorat aportant les evidències i documents que poden complementar l'avaluació de l'indicador 5 i sol·licitant que siguin valorades per la CPA; b) recomanar al Vicerector de Professorat que admeti la sol·licitud i que la traslladi per a la seva valoració a la CPA; c) recomanar a la CPA que, en el supòsit que conclouï que amb la nova documentació aportada l'avaluació del professor és ara favorable, sol·liciti de la rectora que revoqui l'acte de denegació del tram de docència autonòmic al professor.

-Amb motiu d'una queixa promoguda per un estudiant de Veterinària en relació amb el preu del crèdit dels Mínors, el Síndic de greuges recomana a la comissió econòmica del Consell

Social que el preu el marqui la titulació de la qual emana el Mínor i no, com passa en el moment de la queixa, la titulació base que està cursant el estudiant.

V. ACTUACIONS INSTITUCIONALS

La Sindicatura de Greuges de la UAB forma part de les xarxes o associacions de Síndics i Defensors Universitaris següents: Grup de Síndics de Greuges de la Xarxa Vives d'Universitats, Conferencia Estatal de Defensores Universitarios (CEDU), i Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya.

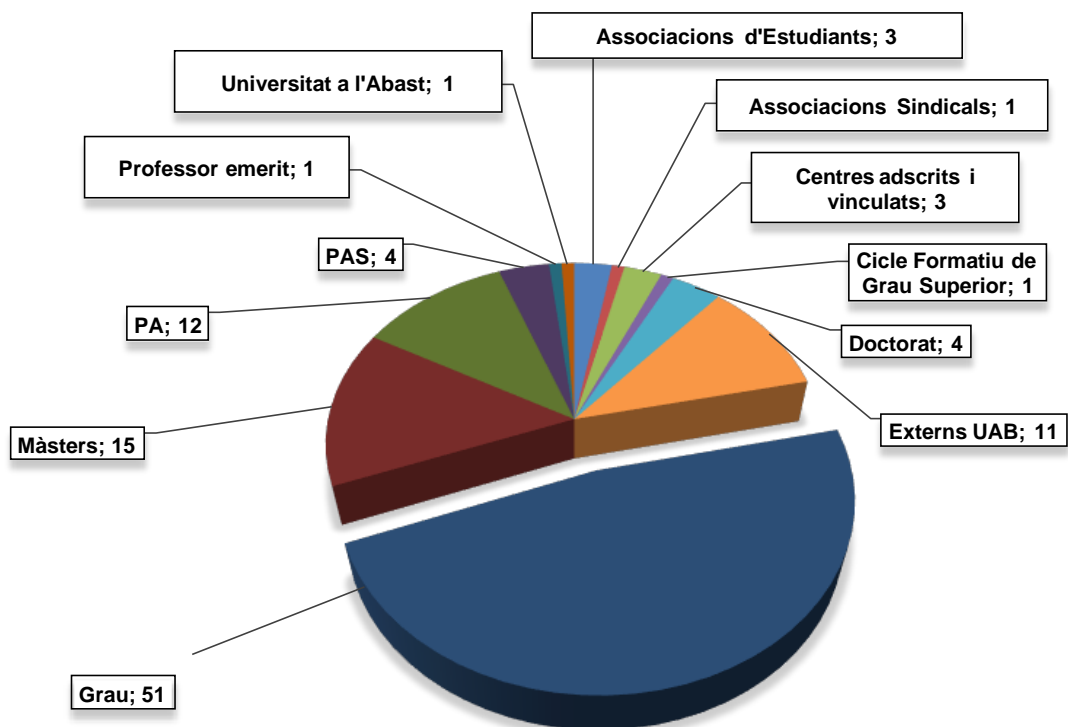
Durant l'any 2018 es van celebrar les següents reunions:

- Segona trobada de síndics i sindiques de les Universitats catalanes, celebrada el 8 de juny a Barcelona.
- XI Trobada Anual de Síndics de Greuges de la Xarxa Vives d'Universitats, celebrada els dies 12 i 13 de juliol a Alacant.
- Reunió de la Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya, celebrada el 19 de setembre a Girona
- XXI Encuentro Estatal de la CEDU, celebrat del 17 al 19 d'octubre a León .

EXPEDIENTS INICIATS ANUALMENT

Any	Nombre d'expedients
2010	182
2011	199
2012	195
2013	147
2014	139
2015	117
2016	100
2017	110
2018	107

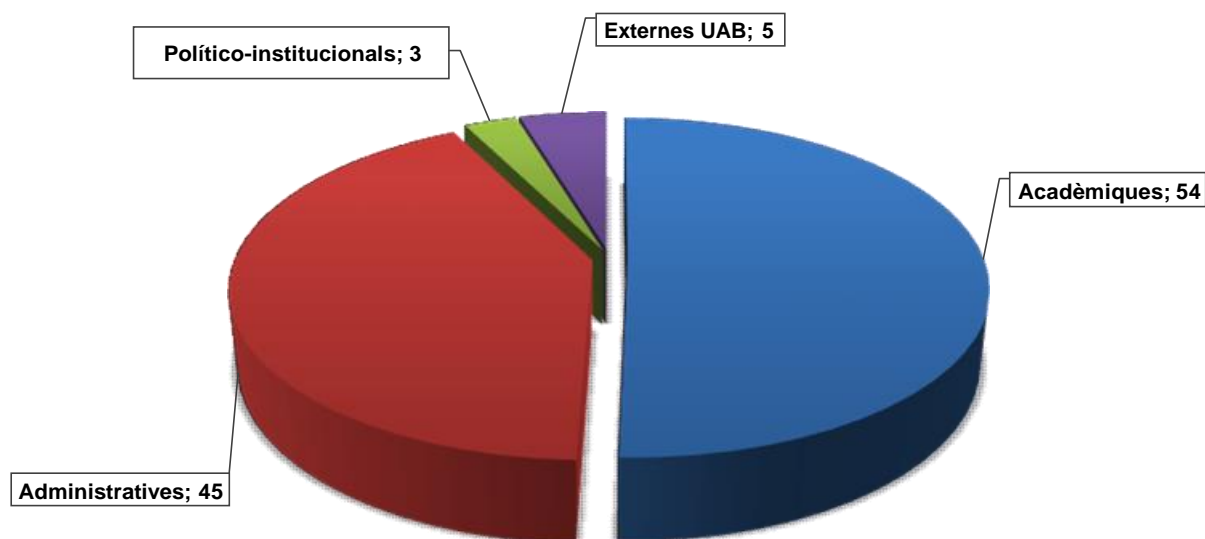
PROCEDÈNCIA DELS PROMOTORS DE LES ACTUACIONS

VARIACIÓ INTERANUAL DE NOMBRE DE QUEIXES

	2015	2016	%	2016	2017	%	2017	2018	%
Grau	59	39	-51%	39	53	26%	53	59	11%
Màster propi	7	5	-40%	5	3	-67%	3	4	33%
Màster oficial	11	11	0%	11	13	15%	13	11	-15%
Doctorat	14	15	7%	15	13	-15%	13	4	-69%
PA	11	8	-38%	8	8	0%	8	13	63%
PAS	4	4	0%	4	3	-33%	3	5	67%
Altres	11	18	-39%	18	17	-6%	17	11	-35%

ÀMBIT DE LES ACTUACIONS

SEXE DELS PROMOTORS

